

XORIJIY MAMLAKATLARDA RAQAMLI TA'LIM PLATFORMALARINING O'RGANILISHI VA ULARDAN FOYDALANISH TAJRIBALARI

Egamnazarova Sevaraxon Xasanboy qizi
Qo'qon davlat pedagogika instituti informatika
kafedrası o'qituvchisi

Annotatsiya. Ushbu maqolada ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalardan foydalanishning xorijiy tajribalari tahlil qilinadi. Raqamli texnologiyalar o'quv jarayonini yanada samarali va interaktiv qilish imkoniyatini beradi. Maqolada AQSh, Finlyandiya, Singapur va boshqa mamlakatlardagi innovatsion yondashuvlar, masofaviy ta'lim, interaktiv darslar, onlayn platformalar va raqamli resurslardan foydalanish kabi usullar ko'rib chiqiladi.

Kalit so'zlar: Raqamli texnologiyalar, ta'lim, xorijiy tajribalar, masofaviy ta'lim, interaktiv darslar, onlayn platformalar, innovatsion yondashuvlar.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ ЦИФРОВЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ОБРАЗОВАНИИ: ЗАРУБЕЖНЫЙ ОПЫТ

Аннотация: В данной статье анализируется зарубежный опыт использования цифровых технологий в образовательном процессе. Цифровые технологии позволяют сделать учебный процесс более эффективным и интерактивным. В статье рассматриваются инновационные подходы в таких странах, как США, Финляндия, Сингапур и других, включая методы дистанционного обучения, интерактивных уроков, онлайн-платформ и цифровых ресурсов

Ключевые слова: Цифровые технологии, образование, зарубежный опыт, дистанционное обучение, интерактивные уроки, онлайн-платформы, инновационные подходы.

USING DIGITAL TECHNOLOGIES IN EDUCATION: FOREIGN EXPERIENCES

Annotation: This article analyzes foreign experiences of using digital technologies in the educational process. Digital technologies enhance the effectiveness and interactivity of the learning process. The article examines innovative approaches in countries like the USA, Finland, Singapore, and others, including methods such as distance learning, interactive lessons, online platforms, and digital resources.

Keywords: Digital technologies, education, foreign experiences, distance learning, interactive lessons, online platforms, innovative approaches.

Kirish. Zamonaviy ta'lim tizimlari o'zgarayotgan sharoitlarga moslashish, o'quvchilarni zamonaviy bilimlar bilan ta'minlash va ularni tayyorlash uchun raqamli texnologiyalardan foydalanishni talab qiladi. Ushbu maqolada xorijiy mamlakatlardagi raqamli texnologiyalardan foydalanish tajribalari tahlil qilinadi va ularning ta'lim jarayonidagi ahamiyati ko'rsatib beriladi.

Asosiy qism. AQShda raqamli texnologiyalardan foydalanish. AQSh ta'lim tizimida raqamli texnologiyalarni joriy etish juda keng tarqalgan. Masalan, *Khan Academy* platformasi ta'limda interaktiv va mustaqil o'rganishni rag'batlantirishga qaratilgan. Ushbu platforma o'quvchilarga o'z tempida darslarni o'rganish imkonini beradi va o'quvchilarning individual ehtiyojlarini qondirishga yordam beradi. O'qituvchilar o'z darslarini mazkur platforma orqali tashkil etishlari, o'quvchilarga qo'shimcha resurslar taqdim etishlari mumkin.

Finlyandiyada raqamli ta'lim. Finlyandiya ta'lim tizimi raqamli texnologiyalarni o'qitishda muvaffaqiyatli qo'llash bilan tanilgan. Bu mamlakatda **"Digitaalinen oppiminen"** (raqamli o'rganish) konsepsiyasi mavjud bo'lib, u o'quvchilarning raqamli ko'nikmalarini rivojlantirishga qaratilgan. Finlyandiyada o'qituvchilar raqamli texnologiyalardan foydalanib, interaktiv darslar o'tkazishadi. Shuningdek, o'quvchilarga raqamli resurslardan foydalanish imkoniyatlari yaratilgan. Bu yondashuv orqali o'quvchilarning ta'lim jarayonidagi faol ishtiroki oshiriladi va ularning mustaqil fikrlash qobiliyati rivojlanadi.

Singapurda raqamli ta'lim. Singapur ta'lim tizimi raqamli texnologiyalardan foydalanishda ilg'or tajribalarni o'z ichiga oladi. Mamlakatda "Smart Nation" dasturi doirasida raqamli ta'limni rivojlantirishga qaratilgan ko'plab tashabbuslar amalga oshirilmoqda. Ta'lim muassasalari o'quvchilarga raqamli vositalar va platformalardan foydalanish imkoniyatlarini taqdim etadi.

Yevropadagi tajribalar. Yevropa mamlakatlarida, masalan, Germaniya va Niderlandiya kabi davlatlarda ham raqamli ta'lim tizimlari kengaymoqda. Ushbu mamlakatlarda raqamli ta'limda innovatsion yondashuvlar qo'llaniladi. O'quvchilarga onlayn platformalarda darslar o'tish, virtual laboratoriyalar va interaktiv simulyatorlar orqali amaliy ko'nikmalarni rivojlantirish imkoniyatlari yaratiladi. Germaniyada "DigitalPakt Schule" dasturi doirasida maktablarni raqamlashtirishga qaratilgan katta sarmoya kiritilgan.

Raqamli Ta'lim Resurslari

Raqamli texnologiyalarni ta'limda qo'llashda raqamli ta'lim resurslarining mavjudligi muhim ahamiyatga ega. Xorijiy tajribalar ko'rsatmoqda:

Onlayn platformalar: Coursera, edX, Udacity kabi platformalar orqali ta'lim olish imkoniyatlari. Bu platformalarda o'quvchilar turli fanlardan yuqori

sifatli kurslar va sertifikatlar olishlari mumkin. Misol uchun, edX platformasi MIT va Harvard universitetlari tomonidan taklif etiladigan kurslar bilan tanilgan.

Simulyatsiyalar va o'yinlar: Raqamli simulyatsiya vositalari va o'yinlar ta'limda o'rganilayotgan materialni qiziqarli qilishda samarali. Masalan, *PhET Interactive Simulations* platformasi o'quvchilarga fizikani va boshqa fanlarni virtual tajribalar orqali o'rganishga yordam beradi.

Raqamli Ta'limning Psixologik Ta'siri. Raqamli texnologiyalarning ta'limda qo'llanilishi o'quvchilarning psixologik holatiga ta'sir qiladi. Ilmiy tadqiqotlar shuni ko'rsatmoqda:

Motivatsiya va Qiziqish: Raqamli texnologiyalar yordamida o'quv jarayonini qiziqarli qilish, o'quvchilarni ta'limga jalb etishda yordam beradi. Masalan, AR va VR orqali amalga oshiriladigan tajribalar o'quvchilarning qiziqishini oshiradi.

Qiyinchiliklar: Raqamli texnologiyalarning o'quvchilarga salbiy ta'siri ham bo'lishi mumkin, masalan, ortiqcha ma'lumotlar oqimi, e'tiborni jamlashda qiyinchiliklar.

3. Ta'limda Raqamli Innovatsiyalar

Xorijiy mamlakatlar ta'limda raqamli innovatsiyalarni qo'llashga katta e'tibor qaratmoqda. Misollar:

Blended Learning (Aralash Ta'lim): An'anaviy va onlayn ta'limning kombinatsiyasi, o'quvchilarga o'z bilimi va qobiliyatlariga mos ravishda ta'lim olish imkonini beradi. Ko'plab ta'lim muassasalari bu usuldan foydalanmoqda, masalan, Yevropada va AQShda.

O'yinlashtirish (Gamification): Ta'lim jarayonida o'yin elementlarini qo'shish o'quvchilarni qiziqtiradi. Misol uchun, Kahoot! va Quizlet kabi platformalar sinfda interaktiv testlar o'tkazish imkoniyatini beradi.

4. O'qituvchilarning Raqamli Malakalari

Raqamli texnologiyalarni muvaffaqiyatli qo'llash uchun o'qituvchilarni tayyorlash muhimdir:

Malaka Oshirish Kurslari: O'qituvchilar uchun raqamli texnologiyalar bo'yicha malaka oshirish kurslari tashkil etilishi kerak. Masalan, **TACIT** (Training for the Adoption of ICT in Teaching) dasturi o'qituvchilarga raqamli texnologiyalarni o'z darslarida qanday qo'llashni o'rgatadi.

O'qituvchilarni Raqamli Resurslar Bilan Ta'minlash: O'qituvchilarga raqamli resurslar va taqdimot vositalari haqida ma'lumot berish, ularni foydalanishga o'rgatish kerak.

Raqamli texnologiyalarning afzalliklari va kamchiliklari. Raqamli texnologiyalar ta'lim jarayonini tezkor, qulay va moslashuvchan qiladi. Ulardan

foydalanish orqali katta hajmdagi ma'lumotlarga bir zumda kirish mumkin, bu esa o'quv jarayonini osonlashtiradi va samaradorligini oshiradi. Masalan, interaktiv materiallar, video va animatsiyalar yordamida murakkab tushunchalar yanada tushunarli bo'ladi. Raqamli ta'limning yana bir afzalligi – istalgan vaqtda va joyda o'qish imkoniyati, bu ayniqsa masofaviy ta'lim va onlayn kurslar uchun juda foydali.

Biroq, raqamli texnologiyalar ba'zi muammolarni ham keltirib chiqaradi. Birinchidan, an'anaviy o'quv muhitidagi insonlararo munosabatlar yo'qolishi mumkin, bu esa o'quvchilarda ijtimoiy ko'nikmalarning shakllanishiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin. Texnik muammolar ham paydo bo'lishi mumkin, masalan, internet aloqasining uzilishi yoki dasturiy ta'minotdagi nosozliklar o'quv jarayoniga xalal berishi mumkin. Shuningdek, talabalar va o'qituvchilar raqamli vositalardan to'g'ri foydalanishni bilishlari zarur, aks holda qo'shimcha o'qitish vaqti va xarajati talab qilinadi. Raqamli texnologiyalar sog'liq uchun ham xavf tug'dirishi mumkin. Ekran qarshisida uzoq vaqt o'tirish ko'zlar va umurtqa uchun zararli. Bundan tashqari, raqamli dunyodagi chalg'ituvchilar, masalan, ijtimoiy media, o'qishga to'sqinlik qilishi mumkin. Shu sababli raqamli texnologiyalardan foydalanishda me'yorni saqlash va ulardan oqilona foydalanish muhimdir.

Xulosa. Raqamli texnologiyalarni ta'limda qo'llash xorijiy tajribalar ko'rsatganidek, o'quv jarayonini yanada samarali va interaktiv qilish imkoniyatini beradi. AQSh, Finlyandiya, Singapur va Yevropaning boshqa mamlakatlaridagi tajribalar raqamli ta'limni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Ushbu tajribalar orqali ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, o'quvchilarni zamonaviy bilimlar bilan ta'minlash va ularni tayyorlashda raqamli texnologiyalarning roli yanada kengayadi. Ta'lim jarayonida raqamli texnologiyalardan foydalanishning to'g'ri yondashuvlari orqali o'quvchilarning bilim va ko'nikmalarini rivojlantirish mumkin.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Anderson, T., & Elloumi, F. (2004). Theory and Practice of Online Learning. Athabasca University Press
2. Dede, C. (2011). Comparing Frameworks for 21st Century Learning. International Society for Technology in Education
3. Johnson, L., Adams Becker, S., Estrada, V., & Freeman, A. (2014). NMC Horizon Report: 2014 Higher Education Edition. Austin, Texas: The New Media Consortium